

støtter sin Opfattelse af Nødvendigheden af en Forandring i Lovgivningen i denne Henseende. Det første, som blev fremstillet som det Afgjørende, skulde vel være det Synspunkt, som er fremdraget — jeg vil kalde det det aldeles abstrakte Frihedsstandpunkt — at det skulde være en Krænkelser af en myndig Mands og en myndig Kvindes Ret, naar en Lovgivning opstillede visse ordnende Betingelser med Hensyn til Lægevirksomheds Udøvelse. Mine Herrer, jeg kjender dette Frihedsbegreb, men jeg anser det for aldeles uholdbart i ethvert ordnet Statssamfund. Den Paastand, at det er en utilbørlig, utiladelig og utilstedelig Krænkelser af den menneskelige Frihed, at man ikke skal kunne gjøre Alt, hvad der tykkes En, fordi man er en myndig Mand eller en myndig Kvinde, og fordi det ikke strax ved første Diekast viser sig som noget Usædeligt — og noget Saadant er der naturligvis ikke Tale om her, det er klart — denne Frihedsbetragtning er altfor negativ til, at Statslivet alene kan bygges derpaa. En Gjenemførelse af dette negative Frihedsbegreb har jo i mange Tilfælde sin store Betydning. Der gaar igjennem hele det moderne Statssamfunds Historie en vid Anvendelse af dette negative Frihedsbegreb, og naar jeg hævder, at det ikke kan være ene afgjørende, saa er det ikke min Mening at negte, at det jo i mange Forhold har sin store Betydning, men derved kan man ikke blive staaende i et Statsamfund, som virkelig skal have indre Sammenhold og Kraft. Der er mangfoldige Forhold, hvor den rent negative Frihedsbetragtning maa vige for de Hensyn, som gjøre sig gjældende; jeg kunde gjerne sige, fra den positive, den virkelige Friheds Standpunkt. I mangfoldige Tilfælde er det ikke den Enkeltes Ret, som bliver det Udgangspunkt, der maa være det afgjørende, men det er Pligten, og saaledes ogsaa den Pligt at underkaste sig de Indskrænkninger, som fra det almindelige Samfundsstandpunkt ere nødvendige, naar der ikke skal fremkomme store Ondt ved Fastholdelsen

af det rent negative Begreb. Den anden Betragtning, man gjør gjældende, er, at denne Lov ikke skal kunne overholdes, at dens Tilfidesættelse og Overtrædelse beviser Nødvendigheden af at ophæve Loven. Dertimod maa jeg stille den almindelige Modbetragtning, at det paa ingen Maade gaar an at opstille den Sætning, at Love skulle ophæves, fordi de idelig og idelig overtrædes. Den Omstændighed, at der foreligger Overtrædelser af Love, er ingenlunde i og for sig tilstrækkelig til at vise, at Lovene ikke kunne og skulle opretholdes, deres Opretholdelse, forsaavidt de overhovedet kunne opretholdes, kan alligevel have sin meget store Betydning for Samfundet. Der er paa dette Omraade som paa saa mange andre en Kamp. Fordi denne Kamp ikke altid fører til Sejr, deraf følger ikke, at Kampen kan opgives. Det efter min hele Opfattelse i nærværende Sag afgjørende Synspunkt er dette, at den hele offentlige Sundhedspleie, hvis Betydning i den moderne Udvikling utvivlsomt er stigende, naar man ikke blot tænker paa Kur af Syge, men paa alle saadanne Foranstaltninger, der sigte til at modarbejde Sygdommens Opstaen og Udbredelse, hviler paa vor nuværende Organisation af Lægevæsenet, og jeg har i det Mindste hidtil ikke været i Stand til at danne mig endog blot tilnærmelsesvis en Anskuelse af, i hvilken Grad hele den nuværende Tilstand vilde blive undergraven, dersom vi borttog den nuværende Grundbetingelse for Lægevirksomhedens Udøvelse. Dette er for mig Hovedpunktet. Jeg har som sagt ikke været i Stand til at gjøre mig en Forestilling om, hvorledes den Kamp, der nu stadig føres, og som i større Omfang vil blive ført for den offentlige Sundhedspleie, vilde blive vanskeliggjort, ja maaffe umuliggjort, dersom vi bortkastede Udgangspunkter for hele den nuværende Ordning af Lægevæsenet. — Disse ere i Korthed de Betragtninger, der gjordes, at jeg i sin Tid stemte imod det da foreliggende Lovforslag, og de ere i Sandhed ikke bleve rokkede ved den senere Tids Erfaringer. Den ærede Forslagsstiller hævdede, at hvad der var